

Hamar kommune

Miljøverndepartementet

Postboks 8013 Dep
0030 OSLO

Deres ref.:
200701180

Vår ref.:
Tone B. Wabakken
Tlf: 62 51 06 05

Arkiv:
08/996(8)/L00/&00
13135/09

Dato:
20.05.2009

HØRINGSUTTALELSE - FORSKRIFT OM KART, STEDFESTET INFORMASJON, KOMMUNALT PLANREGISTER OG AREALFORMÅL

Det vises til høringsbrev av 26. februar 2009 og informasjon på departementets internettsider.

Vi vil innledningvis bemerke at SOSI-kodeverket må holdes atskilt fra selve forskriften, slik at det er mulig å gjøre nødvendige tekniske tilpassinger også etter vedtak av forskrift. I vedlegget kan formålskategoriene listes opp med avkryssing for reguleringsplan og kommuneplan i stedet for koder.

Når det gjelder arkivering av årsversjoner, er det positivt at dette kommer med i forskriften. Det må imidlertid skilles mellom plandata som er juridisk bindende og grunnlagsdata som ikke er koblet til plan og bygningsloven. Muligheten for å gjenskape kartgrunnlaget må ivaretas gjennom det ordinære kartforvaltningssystemet og ikke kobles til selve planen som en "dobbeltarkivering".

Arealformål

Det er viktig at arealformålene gitt i planloven defineres nærmere gjennom en veiledning fra departementet.

Kommuneplan

Det er positivt med en standardisering, men det forutsettes at kommunene har gode verktøy for å gjøre de strategiske grep som er ønskelig i plansammenheng, tilpasset utfordringene og behovene i sin kommune. Hamar kommune mener at det mangler noen verktøy i verktøykassa for at vi skal få dette til i kommuneplansammenheng. Mer konkret savner vi noen underformål av arealformål, slik det er hjemmel for å gi i planlovens § 11-1. Den forskriften som nå er på høring vil være avgjørende for å få på plass nødvendige underformål slik at kommunene kan lage gode kommuneplaner etter den nye planloven. Det framgår ikke tydelig ut fra oppstillingen i vedlegget til forskriften hvilke underformål som er nye og som ikke følger direkte av planloven. Ut fra en nærmere gjennomgang ser vi at det er tatt inn nye arealformål for kombinerte formål (1800 og 1900, 2800 og 2900, 3800 og 3900, 5900, 6800

og 6900) og for ulike typer militære formål. Ut over dette er det ikke supplert med underformål til kommuneplan.

Hamar kommunes er av den oppfatning at det mangler noen viktige arealformål til kommuneplanen:

- "Bybebyggelse" bør være et underformål under "bebyggelse og anlegg". Dette vil være bebyggelse som ønskes videreført i bymessig volum og struktur, men som ikke er en del av sentrum. Hamar kommune ser det som ønskelig å skille slike områder fra sentrum bl.a. fordi det er aktuelt å knytte bestemmelser om kjøpesenteretableringer til sentrumsformål. "Bybebyggelse" vil kunne være en overbygning og generalisering av forretninger, boligbebyggelse, parkering, bebyggelse for offentlig eller privat tjenesteyting mv, på samme måte som "sentrumsformål" er en slik generalisering for byens indre kjerne. Et kombinertformål er ikke på same måte egnet til å si noe om bymessig struktur.
- Under "bruk og vern av sjø og vassdrag" bør "badeområde" og "småbåthavn" være underformål til kommuneplanen. Hamar ligger ved Mjøsa, og utenom den generelle kategorien "bruk og vern av sjø og vassdrag" er de mest aktuelle arealbruksformålene bading og båtliv. I plansammenheng er det viktig å unngå konflikt mellom disse to typene arealbruk. Vi ser at det kan være andre underformål som kan fange opp bruken (for eksempel "farleder" og "friluftsområde"), men vi mener at dette er noe misvisende benevnelse for det vi her snakker om. Samtidig er dette to typer bruk av vann og vassdrag som er så vanlig at de burde få sine egne definerte underformål.
- Under samme hovedformål bør det vurderes å endre "regattabane" (rp) til "idrett/vannsport" el. og gi mulighet for å benytte dette arealformålet på kommuneplan. Kommunene kan avsette arealer for bruk av vannskuter gjennom lokal forskrift ihht lov om fritids- og småbåter. Det bør da også være mulighet for å vise slike arealer i kommuneplanen.

Vi er kjent med at Miljøverndepartementet vil unngå for stor detaljering av kommuneplaner, men mener at det er bedre at kommunene har noe å velge ut fra, og dermed også kan velge bort underformål, enn at de nødvendige virkemidlene ikke er til stede.

Ut over dette har vi følgende merknader:

Skillet mellom vann og landarealer må være tydelig i arealformål og fargebruk.

Linjetema er ikke behandlet i planlov eller forskrift, men skal etter det vi forstår videreføres fra gjeldende veileder. Hamar kommune har i sin kommuneplan "byvekstgrense" og "kjøpesentergrense" som viktige politiske føringer for arealbruken, og ser det som viktig at vi fortsatt har mulighet til å kode for dette. Byvekstgrense vil i mange sammenhenger tilsvare markagrense, men byvekstgrense er et mer anvendelig begrep siden det også kan markere en langsiktig grense mot kulturlandskap, våtmarksområder osv. En kjøpesentergrense vil være et bedre redskap i langsiktig planlegging enn arealformålet "kjøpesenter" siden kommunene ikke har forhåndskjennskap til alle evt. prosjekter en vil måtte ta stilling til i løpet av en planperiode.

Videre ser vi at det kan være behov for å vise lysløype – både som linjetema og som flate.

Reguleringsplan

Det bør gis mulighet for å vise de vanligste kombinasjonsformål med egne presentasjonsregler. Slik kodelisten med arealformål er i foreliggende forslag blir nyensene i urban arealbruk i stor grad kamouflert.

I tillegg til gangveg/gangareal bør det i reguleringsplan kunne vises "møbleringssone". Dette er særlig viktig med tanke på framkommelighet og universell utforming.

Som for kommuneplan må det gå klart fram hva som er formål på land og formål på vann/sjø.

Hensynssoner

Hamar kommune mener det er riktig å ha mulighet til å skille mellom bevaring av landskap, naturmiljø og kulturmiljø, med tre forskjellige koder slik det er vist i høringsdokumentet, men vi vil foreslå en justering av begrepsbruken slik:

- bevaring av landskap, kulturlandskap og kulturmiljøer
- bevaring av naturmiljø (evt. bevaring av biologisk mangfold)
- bevaring av bebyggelse, bygningsmiljøer og objekter.

Uansett er det her viktig at Miljøverndepartementet følger opp med en nærmere definisjon av hva som ligger i de ulike kategoriene. Med forslaget som foreligger er det uklart hvor kulturlandskap hører hjemme (landskap eller kulturmiljø), men vi vil foreslå at det defineres inn under kategorien "landskap" hvis denne inndelingen benyttes.

Presentasjonsregler (SOSI produktspesifikasjon for digitalt planregister og arealplan)

Hamar kommune er av den oppfatning at det er et godt grep at framtidige byggeområder synliggjøres med mørke fargetoner og at eksisterende vises med lyse fargetoner, altså et snudd prinsipp i forhold til slik det har vært.

Parkeringsplass er foreløpig gitt en lyseblå farge. Dette virker fremmed, og det foreslås at det justeres til grå.

Tegneregler for hensynssoner er en utfordring, men det anbefales at en evt. sammenslåing av ulike soner mht presentasjon gjøres ut fra en bred faglig vurdering, slik at hensynssonene ikke blir mer forvirrende enn opplysende.

Med hilsen

Kari Nilssen
byplansjef

Tone B. Wabakken
arealplanlegger

Kopi: Fylkesmannen i Hedmark, Pb 4034, 2306 Hamar
Norge digitalt-sekretariatet v/Statens kartverk, 3507 HØNEFOSS